

Weekend tur til Christiansø d. 30. og 31. august 2008

af Hans Ketil Nexø Kajakklub

Det ligger efterhånden i rygmarven. Lige så snart foråret bryder frem, går man og holder øje med vejrudviklingen for at lodde mulighederne for en tur til Christiansø. Helst ville man der over en gang om året, men et af problemerne er de begrænsede overnatningsmuligheder derovre. Allerede sidst i oktober er teltpladsen booket helt op i skolernes sommerferie, men da vi er så vejrafhængige, ville det være formålsløst at lægge billet ind så lang tid i forvejen. I forsommeren er havet for koldt, så reelt har vi kun nogle få weekend chancer i slutningen af august og måske hen i september - alt efter årets vejr. Når man så trækker éns andre gøremål og forpligtelser fra og af sikkerhedsmæssige årsager gerne vil være nogle stykker, hvis kalendere skal koordineres, så siger det sig selv, at det ikke er hvert år, det lykkes. Derfor må man stå standby hele eftersommeren, klar til hurtig udrykning, hvis muligheden skulle opstå. Første gang var vi 5 af sted i september 2002, anden gang var vi 4 derovre i august 2004, og så pludselig var der hul igennem igen sidste weekend i august i år, og så var bare om at slå til.

Året havde været ekstremt blæsende – ofte 8-10 m/s. eller mere – fra alle kanter, så da Anne-Mette kom med udspillet en uges tid før, gav vi det ikke mange chancer, men jo nærmere, vi kom, jo bedre så det ud: Lørdag lovede DMI 5 m/s fra nordvest og aftagende. Søndag svag vind drejende nordenom mod sydøst og senere på dagen tiltagende vind 3-8 m/s, så hvis det holdt stik skulle det lige kunne lade sig gøre.

Vi kontaktede vores tidligere følgesvende, men de var optaget af andre gøremål, så det blev kun Anne-Mette, Lotte og skribenten, der kom af sted.

Vi står tidligt op lørdag morgen og kører til Nørresand i Gudhjems nordlige ende. Havet ser ganske fornuftigt ud, men det kan være svært at bedømme helt præcist fra land. Jeg pejler kursen mod øen, for når vi først har sat os i kajakken, kan vi ikke se øen det første stykke, og så er det godt at have en kurs at styre efter. Christiansø er lagt ind som waypoint på GPS'en, så jeg trykker "Go to", og fugleflugtslinjen tegnes som en rød streg mod målet på displayet. Så må vi se, om vi kan følge den. Man skal altid regne med lidt sætning pga. strøm og afdrift for vinden. Strømmen kan være svær at bedømme, men vi har jo været på DMI og set prognoser for både strøm, vind, dønning- og bølgehøjde, luft- og vandtemperatur. Vindens påvirkning af de lette fartøjer vejer tungest, når kursen skal sættes. Pejlingen sagde 49°. Vi sigter derfor 45°, altså nogle grader nord for øen, for at tage højde for den nordvestlige vind, som kommer ned langs kysten fra Hammeren mod Svaneke.

Kl. 9 sætter vi os i sædet og runder molen. Vi er stadig skeptiske, for der er lidt røre derude efter de foregående dages blæst. Dønningerne er nok en meters penge. Vi har den svage vind og bølgerne direkte ind fra siden. Det første stykke helt inde under land er vandet temmelig uroligt pga. kysten og bundforholdene, og ind imellem klasker bølgerne en high five på skibssiden, men vi fortsætter for at se, hvordan det er længere ude, når vi kommer fri af bunden og Hammerknudens læ. 18 km er i sig selv ikke nogen lang distance, men man skal have gode romakkere, som man kender og stoler på, og en rigelig reserve at trække på, hvis vejret eller situationen skulle ændre sig markant. Udfordringen, men også oplevelsen, er mere af mental art. Det at sætte kurs mod en tom horisont og ro 9-10 km fra land, så man på et tidspunkt har 1-2 timers måske hård roning

Afgang fra Nørresand

foran sig, før man igen kan sætte foden på fast grund, er en meget speciel følelse.

Efter et kvarter dukker Lilletårn op som en tynd pind i horisonten, så fra nu af kan vi navigere visuelt, selvom den ind imellem forsvinder i korte øjeblikke. Bølger og dønninger flader efterhånden lidt ud og bliver mere rytmiske. Spændingen i kroppen falder lidt til ro, og vi går også ind i en mere afslappet rytme. Nu er vi helt fri af Hammeren og bliver enige om, at vi fortsætter hele vejen, for havet er fint, og den svage vind er aftagende, så fra nu af skulle det kun blive bedre, og det viser sig da også at holde stik. Anne-Mette ringer hjem til Finn og beder ham advisere Christiansøfarten om, at vi er på vej - bare for en sikkerheds skyld - så de er opmærksomme på os og ikke sejler os ned. Vi sætter et roligt tempo, som passer alle, blikket indstilles på uendeligt, og vi går i meditations mode og suger stemningen ind under huden. Himlen er blå, vandet er lunt, og efterhånden får overfladen en olieagtig overflade. Ude i det fjerne til bagbords side kommer Christiansøfarten fra Allinge, men vi er langt fra kollisionskurs. Ind imellem afsøger vi horisonten for andre skibe. Der er kun sejlbåde og motorbåde at se, men de stimer til gengæld også i større og større antal mod Christiansø fra alle vinkler, så dem holder vi et vågent øje med i bakspejlet.

Vi nyder frokosten efter vel overstået sejlads

hinden. Få hundrede meter før mål holder vi igen pause. Vi kan næsten ikke få os selv til at afslutte turen, men sidder og lader det smukke syn fæstne sig i hukommelsen. Her tæt på Ertholmene er der temmelig meget strøm, så vi driver hurtigt mod syd, og da vi genoptager roningen for at ro det sidste stykke til det nordlige havneindløb, er vores kurs stik nord, og vi synes næsten ikke at komme fremad. Ikke desto mindre flytter vi os dog over grunden, og det er som altid et stort øjeblik at gå ind i den rolige havn og promenerer under broen og forbi de opankrede lystbåde. Kl. 13 lægger vi til ved den lille sliske på Christiansøs sydlige kaj neden for hovedgaden og trækker kajakerne op. Vi spørger havnefogeden, om vi kan lade dem ligge her, og det får vi lov til. Vi sætter os og spiser den medbragte madpakke, mens indtrykkene fra turen sætter sig. Vi har roet 19 km., så lidt afdrift har der været, men ikke meget. Første gang, vi var herovre, endte vi på 21 km, altså 3 km. længere end den direkte linje.

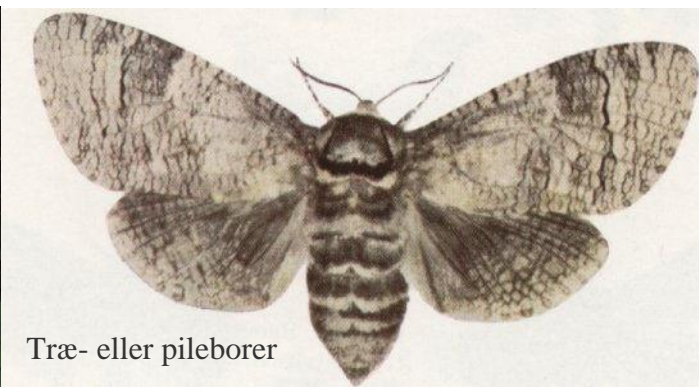
Jeg henter teltpladsens trillebør, og i samlet flok følger vi den nordlige kyststi til teltpladsen, slår teltene op, installerer os og flader ud. Vi er de eneste på pladsen. Senere går vi ned til vandet og tager et bad. Da vi kommer tilbage er der flere, der er ved at slå telt op. I ornitologernes hytte er et lille fælleskøkken, så man behøvede egentlig ikke tage sit eget stormkøkken med, men oprydning og hygiejne er teltliggernes eget ansvar, og alle har tydeligvis ikke den samme standard for orden.

Med ca. en times mellemrum holder vi en lille pause for at strække ben og få lidt at spise og drikke. Ind imellem bryder vi ud i fællessang og prøver at huske Christiansø visen efter bedste evne. Næste gang må vi have lamineret nogle sange, der kan ligge på fordækket. På GPS'en kan vi følge med og aflæse vores fart, hvor langt vi er kommet og hvor langt vi har tilbage. Nu er Christiansø og Græsholmen også dukket op, og vi mener at kunne se fyret på Tat. Det sidste viser sig senere ikke at passe - det er overbygningen på en stor tanker langt ude i horisonten. Tiden synes at stå stille, og det er en fantastisk oplevelse at sidde herude på åbent hav, langt fra civilisationen, hvor verden er smuk og ukompliceret. Efterhånden som tiden går, vokser øerne på net-

Der er endnu ikke ført vand frem til pladsen, så man må stadig begive sig ned til havnen og tappe vand på toiletterne der, men siden sidst er der bygget et meget fint pissoir og formuldnings toilet ved indgangen til pladsen – det er jo ren luksus i forhold til tidligere. Med sit eget stormkøkken kan man spise, hvor man vil, så vi hanker op i køkkengrejet og maden og går ned til havnen, hvor vi sætter os i solskinnet på en bænk ved havnefronten med udsigt over til Frederiksø og Lilletårn. Trangiaen stilles op, og en dåse forløren skildpadde piftes op med en masse grøntsager og ris. Snart kommer der en masse svenske sejlfolk til, som tænder op i et utal af griller i alle udformninger. Der brases og steges og drikkes godt. Én finder sin ukulele frem, og så står den på svenske viser, mens solen går ned bag Frederiksø. Ovre på forsamlingshuset Månen flokkes lokale folk i deres stiveste puds. Der er inviteret til 60 års fødselsdag med mad fra kroen. Tjenerne vimser frem og tilbage over broen med maden. Da der kun er en sidste rødmen tilbage på himlen, pakker vi sammen og trækker os tilbage, for vi vil gerne lidt tidligt af sted i morgen.

Det er næsten mørkt, da vi går tilbage til teltpladsen for at tørne ind, så vi må se os godt for på stien. Over os vælter en stjernehimmel frem, så man bliver helt stum. Den gør dog ikke indtryk på Anne-Mettes naboer, som uden ophold snakker højt, griner og støjer uhæmmet – og det bliver de ved med. Klokken 01 beder Anne-Mette dem om at dæmpe sig, men der bliver først ro i lejren kl. 03!

Da vi pakker sammen næste morgen, får vi øje på en larve af monstrøse dimensioner i græsset. De skallede led på størrelse med fingernegle er brune og skrigende gule i kanten. Den er 10-12 cm lang og 1 cm tyk og kravler livligt af sted. Vi har aldrig set noget lignende. Anne-Mette tager et par billeder af den drabelige fyr, så vi kan undersøge sagen nærmere, når vi kommer hjem. Det viser sig at være en træ- eller pileborerlarve. Træet, den lever i, kan lugtes langt væk. Den kan bide kraftigt og spytter en skarp væske ud fra en revne under hovedet. Den har givet stof til gamle vandrehistorier om et giftigt fabeldyr i hugormeham, der kunne spytte gennem 7 kirkemure (men ikke gennem en ulden hose) – altså en rigtig lille djævel, som man bare skal lade være i fred, og det gør vi da også.

Vi triller oppakningen ned til havnen for at spise morgenmad på kajen. Vi sætter os ved slisken og spiser i den strålende morgensol. Havet har næsten lagt sig helt, og vinden er stadig svag fra nordvest. Kl. 10 går vi om bord i vore fartøjer. I havnen ligger en dreng og ror rundt i en gum-mibåd. Vi beder ham om at tage et par billeder af os og starter så på hjemturen.

Bornholm står helt tydeligt og skarpt i horison-ten, så vi kan styre visuelt direkte mod Gudhjem og Nørresand. Vi sigter lidt nord for byen for at tage højde for den svage nordvestlige brise.

Klar til afgang

Efterhånden lægger vinden sig fuldstændigt, og vandet glattes næsten helt ud. Ikke en gang en stille skvulpen høres mod båden. Vi holder pause og

lytter. En fuldstændig stilhed omgiver os. Det er, som om verden er pakket ind i vat. Ikke en fugl, ikke et bølgeskvalp eller en dæmpet motor i det fjerne - bare total stilhed, som om man havde mistet hørelsen. Det er en fantastisk oplevelse at sidde her i det klare solskin under den blå himmel langt fra den stormfulde omverden og alligevel føle sig i verdens midtpunkt.

Med Christiansø i ryggen...

...og kurs mod Bornholm

Vi åbner for skørtet, læner os tilbage og lufter benene på fordækket. Det er tid til en bid brød, lidt kaffe og lidt røgtobak. Efterfølgende afprøver vi med succes forskellige måder at komme af med vandet på. Succesen gør os overstadige og får os til at overveje at tage et bad her in the middle of nowhere. Tanken om de praktiske øvelser omkring hvordan man lige får tørret sig og kommer i tøjet igen får os dog til at slå koldt vand i blodet, så det bliver ved tanken.

Der ligger et varmefflimmer i havoverfladen, som får det til at se ud, som om Hammerknuden er en selvstændig ø nord for Bornholm. Igen ser vi Christiansøfarten komme fra Allinge. Senere overhaler den os på vej mod Gudhjem for at hente turister og andet godtfolk, men den viser tilbørligt hensyn og går i en stor bue uden om os – se det er godt sømandskab! Luften begynder at bevæge sig igen. Nu kommer den som lovet fra det nordøstlige hjørne og skubber os blidt mod målet. Fra at være en stribe i horisonten er Bornholm steget op af havet, og vi kan skelne flere og flere detaljer. Huse og karakteristiske kendetegn i landskabet. Til sidst kan vi skelne molen ved Nørresand, og efter en sidste, lang pause på havet runder vi molen og går ind i havnen.

Da vi rammer slisken har vi tilbagelagt 18,5 km. Det er nok det tætteste, man kan komme på den ideelle linje. På slisken ligger Claus' kajak. Vi tømmer kajakkerne, og Claus dukker op. Han er på vej nordpå og ender med en tur på 65 km. til Rønne – noget af en dagstur. Der er badeliv ved Atlanten, og vi får en snak med folk, vi kender både i kajak- og andre sammenhænge. Anne-Mette og jeg padler ud i havnen igen for at lege og genopfriske styretag og rul. Vi bader alle tre ved molen og nyder livet. Vi er overstadige og usårlige. Til sidst bliver vi dog kolde og må stoppe legen. Modvilligt begynder vi at pakke bilerne. Det er svært at sætte punktum for en dejlig tur, men til sidst er alt klappet og klart. Vi takker af og kører hjem med en skøn fornemmelse i kroppen, som helt sikkert vil holde sig længe. Forhåbentlig vil der ikke gå 4 år, før vi kommer derover næste gang.

Vel ankommet tilbage til udgangspunktet